

MAGYAR MERKUR

1789-dik évfolyam.

A Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmével

Szeredán Mind-Sz. havának 21-dik Napján.

Folytatás a Rinniki viadalról.

Maga a Nagy Vezér az ütközet közben az erdőhöz közzel lévő *Kringu Mejlör* nevezetű dombon állott, a honnan osztogatta parancsolatait; de midőn a mi egyesült seregünk az erdőre tsapott volna, el-hagyta az ő helyét, kotsijába ült, hogy annál szaporábban a táborba érkezhessen. Ottan kártátsokkal töltette-meg az ágyúkat és fajt szaladó népére süttette-el. De ez által nem állithatta-meg a szaladókat, és maga is sebes futással kényszerített életét meg-menteni. A foglyoknak meg-egy 8 szája-vallása szerint, a Nagy Vezérnek serege az ütközet előtt 90 közzel 100-ezer emberek számával volt, következőképpen 4 szerte 5 szörte nagyobb az egyesült seregekénél. Ezen sereget vezérelte a Nagy Vezér

N N N N

zér

zér és 6 Basák, a kiknek hárma 3 ló farkuak, hárma pedig 2 ló farkuak valának. Az ütközet kezdődött nap fel-kelése előtt, és tartott egész nyugottáig, tizenegy órák alatt, szakadatlan ágyúzás közt, mellynek foganatját érezte az ellenség, holott ő kevéskárt okozott nekünk. Az ellenségnek vesztesége a holtakon, a kiket az ütközet-helyen *Trgu-Kukulujtól Rimnikig* hagyott vólt, melly téfzen 5 óra járó földet, és a melly térség mintegy bé-vólt vetve hólt testekkel, fel-mégyen 5000-re; de másod napon még az erdőt és a' sűrű bokrokat is meg-járták a' gyalogok és vadászok, a' hol az el-széllyedt, rész szerint meg-sebesített ellenségből fokban el-rejtették magokat, némeltyek a' fára másztak fel, annyira, hogy még két ezeren találtattak és meg-ölettettek. A' foglyoknak száma csak azokáért olly tsekély, mivel a' Törökök meg-nem akarták magokat adni, és kegyelmet venni. Az egyesült seregek csak 500 hóltakat és sebesedteket számlálnak, el-vesztettek 300 lovakat. A' győzödelem emlékezetére nyertek a' mieink 100 zászlókat, 6 mozsárokat, 7 ostromra való ágyúkat, 64 kifsebb ágyúkat és számtalan fok puska-por talyigákat, munitzióval együtt. A' tellyes győzödelem után ütközetrendjében járultak-elő az egyesült seregek az ellenség tábora előtt, a' hol meg-háltak. Sept. 23-dikán nap virradta előtt számos vigyázók küldettek a' *Rimniken* kerefsztül. Ezek egy órányira fel-felé a vizen, a *Braïlovi* úton a Nagy Vezérnek el-hagyott fő-szállására akadtak. Az abban még fel-verve vólt fátorok, a megmaradt ágyok, az el-hagyott eszközök, az ellenség által el-égetett kenyér-sütésnek és liszt magazinoknak világos nyomai, tsalhatatlan bizonyágai melly remüléssel futott-el az ütközet után az Ottomani Portának fő Vezére. Sept. 24-dikén reggel mind a két hadak víz-

szá-tértek, az Orosz Császári sereg *Milkov* megett vert tábor, a Hertzegnek serege pedig az ő előbbeni állását választotta magának *Gerletzelynél* és *Golyefnél*. Sept. 25-dikén az Orosz Cs. Generális a *Putnán* és *Szereten* keresztül visszafért *Burládra*.

A Fő Vezér *Kóburg* Hertzeg köteletségének tartja lenni, mind azokat az érdemes férfiakat nevenként esmeretefsé tenni, a kiknek segítségével olly szerentesen el-sült az egész dolog. — Mindenek felett az Orosz vezért *Szuvarov* Generálist nevezi: a fietséget mellyel véghez vitte útját, az ő rendelését az ütközetre, melly a mélységes hadi tudománynak jegyzésre méltó példája, csak tsudálni lehet nem pedig le-irni, ugyan azonképpen az ő seregeinek álhatatofsága, a mieinkhez való szeretete, az ő bátor szívek és vitézségek minden hadi nemzeteknek például szolgálhatnak. Az Orosz Generálisok, Fő és Fel-Tisztek mindenben követték az ő tiszteletre méltó vezérjeknek példáját, különösen pedig az Óbersterek *Szalatukhin*, *Sröder*, *Pordakof* és *Miklofevszky*, a Fő Hadnagy *Tomattis*, az Inzsener-Majór *Vojevotzky*, a két Majórok *Beer* és *Kurris*, a felséges különös kegyelemre és emlékezetre méltókká tették magokat. — *Kóburg* Hertzeg serege 6 napi fanyaruságot minden zúgólódás nélkül el-szenvedett, külön külön mindenik köz-ember örömmel és rémíthetetlen szívvel ment az ellenség ellen. Ezen nevezetes ütközetnek szerentsés ki-menetelét főképpen a szemes, okos és fáradhatatlan vitézségű *Karaitzay* Generálisnak köszönhetni, valamint szinte *Pisser* Fő Hadnagynak, a' ki az egész ütközetnek plánját előre ki-dolgozta, és annak véghez vitelénél is jelesen viselte magát. A' felséges kegyelembe ajánlja a' Fő Vezér a' többek között *Mészáros* Generális Urat is. Ezen vitéz Vezér a' 19-dikén tartott tsatában bámú-

lásra méltó dolgokat tselekedett, ki is életének veszedelmével mindenütt az első volt, és az ellenségnek mozgásaira vigyázó szemet tartott. A' viadal közben is mindenütt jelen volt, és az erdőnél a' Jantsárokkal való hartzolásban nem várván a' parantsolatra, idején korán az ő Húzfárjaival a' lovaságnak segítségére sietett, a' kikkel leg-ottan győzedelmeskedett az ellenségen. A' Hertzeg körül forgolódók között főképpen ditséretet érdemlének az Erdődyféle Fő Strázsamester *Hartelmüller*, *Fézfki* a' Székelyek közül, *Demel* Barkótul és *Csanády* a' Császár-Húzfárok közül, a' kik fáradhatatlanul hordozták a' Hertzegnek parantsolatjait. *Bornemisza* és a' 14 esztendőös *Fullon* zászlótartó 6 Kapitányok és Fel-Hadnagyok társaságában 12 Törököt fogtak - el az-erdőben. Az első Székely Regiment az ő különös vitézsége által tette magát jelessé, mellyet főképpen az ő vitéz vezérlojének a' Generálisa lett *Horváth* Obersternek köszönhetni, a' ki kiváltképpen ditséri *Pátsy* Fő Strázsamestert. A' Császár Húzfár-Regementje az ő tulajdon és fok ízben próbált vitézségének adta példáját, és *Blaskovitz* Oberster ki-mondhatatlan el-tökélléssel vezérlette a' Regementet. A' 19 dikén tartott tsatában főképpen az első Fő Strázsamester *Szent Iványi*, a' Kapitányok *Németh*, *Korupp* és *Medvey* kiváltképpen ki-tettek magokért. A' viadal közben nagy ditséretet ad az Oberster *Ur Nagy* Fő Hadnagynak 's egyszerűsmind *Korupp* Kapitánynak-is, a' ki az egyik ágyúzó sántzot különös vitézséggel óltalmazta volt; továbbá a' Kapitányok *Kesztler*, *Medvey*, *Szombati*, *Bezerédi*, a' Fel-Hadnagyok *Pálfi*, *Kahony*, és az Al-Hadnagy *Szerdahelyi*, azzal különböztették meg magokat leg-inkább, mint hogy az ő legényeikkel az ágyúk mellett viaskodó Jantsárokat le-vágatták, és az által

leg-

leg inkább használtak az ellenséges ágyúknak el-vételeire. Az ellenségnek kergettetésében különös vitézséggel forgolódtak a' Fel-Hadnagyok *Ofterhuber* és *Lufszky*, továbbá az Al-Hadnagy *Gofztonyi*. A' második Majór Divíziója, melly az Orosz Császári sereg mellé adatott, és egyenesen *Szuvarov* Generálitól fűgött, rend kívül való vitézséget mutatott-ki az ő második Fő Strázsamesterének *Matszovszkynak* vezérlése alatt, nevezetesen *Halász*, *Gombos* és *Boronkay* Kapitányok, *Baranyi* meg *Puskás* Fel-Hadnagyok, *Motsári* Al-Hadnaggyal igen jól viselték magokat. — *Képiro* Oberster a' Barkó Húszár-Regementjét az ő nékie tulajdon bátorsággal és rémulhetetlenséggel hordozta. A' Fő Hadnagy *Kvietovszky* mind az ütközet előtt való rekognoskáláskor, mind pedig az ütközetkor értelmének és vitézségének bizonyosságát adta. Az első Fő Strázsamester *Levatrisz* méltó az ajánlásra. Midőn a' Törökök a' bal szárnyhozigen közzel jöttenek volna, hirtelen rajtok ment, le-vágta és meg-szalasztotta őket, és az üzés közben is akadályoztatta a Jantsárokat, agyújiknak el-hurtzolásában. *Ötvös* Kapitány 19-dikén az ellenséget olly szemefésséggel ki-kémlelte, hogy ámbár fok ezerekkel indult ellene és keményen üldözte őtet, mindazáltal a' rája bizott 50 Húszárokat minden veszteség nélkül visszahozta. A' viadalban igen jól viselték magokat *Barkó*, *Ötvös*, *Kenly* és *Ráifel* Kapitányok, főképpen *Barkó* Kapitány, a' midőn az ellenség üzőben volna, és sokszor ellentállana, szokatlan vitézségnek példáit adta. A' második Kapitány *Farkas*, a' Fel-Hadnagyok *Lányi* meg *Krisár*, az Al-Hadnagyok *Vrán'ek* és *Madarasy* kiváltképpen vitézül forgatták magokat. A' Regement-Adjutanfa *Feliks* hasznos szolgálatot tett az egész ütkö-

zet-

zetben. *Graven* Fő Hadnagy; a' ki *Szuvarov* serege mellett hartzolt, méltó a' felséges kegyelemre, 's vele együtt azok a' tiszték, a' kik az ő vezérlése alatt felettebb ditséretesen viselték magokat, úgymint *Eperiesy* és *Rabakötzy* Kapitányok, *Poroszlay*, *Jobbágy* *Gráven* és *Kis* Fel-Hadnagyok, *Verner*, *Zakariás*, *Bednárovits*, *Spály* és *Belladsits* Al-Hadnagyok. A' Fő-Hadnagy *Kimmayer* az ő Diviziójával *Karaitzay* Generális alatt hartzolt és vizont érdemessé tette magát a' felséges kegyelemre; mert hét ízben a' fázmos el-lenségre ütött, azt el-széllyesztette és visszaverte, és a' Jantsárookra való rohanásban ő volt az első a' ki az ellenség sántzain által-ugratott lovával, az ágyúik mellett viaskodó Jantsárok közzé vágott és saját kézzel az egyik zárlójokat el-ragadta. A' Fő Hadnagy *Kimmayer* Diviziójából igen ditséretesen viselték magokat, *Paksy*, *Mára* és *Kavzin* Kapitányok, továbbá *Melpakhovszky* és *Hötzel* Al-Hadnagyok. Végtére jelentí a' Hertzeg, hogy nem ditsérheti ő Felségének elégképpen *Lajos* Fő Hadnagyot és annak *Székely Húszár* Divizióját; mert 19-dikén nem csak visszaverte a' Császár-Húszárokat üldöző ellenséget, hanem a' viadalban-is ditső alhatatósággal fedezte *Karaitzay* nak bal szárnyát, és az ő jó rendelésének és rend tartásának mellyel hordozta Húszárjait, közöuhetni leg-inkább a' Jantsárokon vett győzödelmet. Ezen Divizió-nál jelesse tette magát *Kováts* Kapitány, a' kinek a-latta a' lovak sebesítették-meg. Hasonlóképpen *Szörzay* Kapitánynak is minden ditséret adatik, vele együtt vírezül hartzoltak *Boér* Fel-Hadnagy és *Bánffy* Al-Hadnagy, *Petrits* és *Nemes* Al-Hadnagyok rémulhetetlenül eleget tettek kötelelségeknék. Az Arnauták kom-mendánfa *Beddeus* Fő Strázsamester az ő seregével a' hegyek alatt az ellenséges tábornak mozdulásira *Tirku-*
Ku-

Kukulinál vigyázott, és a' midőn az Oroszok a' Török táborba ütnének az ellenségnek figyelmeteftségét magára vonta, a' *Buseora* szaladó Törököket üzöbe vette fokkárt okozván nekik, mire nézve ő Felségének kegyelmébe ajánlja a' Hertzeg ezen most nevezett Fő-Strázsamestert és a' Két Arnauta-Kapitányokat *Bruneket* és *Ivánt*. Mint kurírok és mint vitézek jelesen viselték magokat a' kadetok, *Offenbach* Császár és *Drávetzky* Barkó Húszároktul. — *Filo* Generális az ütközet előtt való napon meg-halálozott.

Horváth ország. E' m. f. hónapnak 2-dikán a' *Podrasnitzai* táborbul 10-ezer Törökök *Vakupra* érkeztek, holott 2000-et hagyván közzülök, a' többi 8000 gyalog és lovas Törökök a' *Drezniktől* nem meszfze lévő *Kszeliavai* sántzra ütöttek rettenetes kiáltással. Nem lévén 650-nél több embereink a' sántzban, mellybe vonták magokat *Kulnek* Óbersternek vezérlése alatt. A' Törökök egészen körül fogták a' sántzot, és minden erejekkel rája ütöttek; de a' mi népünk olly hathatófsan tüzellett, hogy az ellenségnek minden izben el-kelletett a' sántztól állania. A' hartzolás közben jöve *Bogovits* Kapitány az Ottotsáni Regementtől való néppel, ki is hátulról meg-támadta, és fel-zavarván, vízfza-verte az ellenséget. A' kapitány az ő embereivel a' sántzba ugrott, a' honnan annyiszor ki-rohant, hogy végtére az ellenség el-erőteledvén, hátat fordított. A' mieink *Petrovozellőig* kergették. Az ellenségből el-estek 300-an fok lovakkal együtt. A' mi veszteségünk 50 emberekből áll a' ki a' gyakor ki-rohanásban vagy el-estek vagy el-fogatattak, 49-en meg-sebesítették. A' következő napon az ellenség *Izatsits* megé a' *Bihatsi* táborba szállott.

Utóbbi történetek.

Hohenlohe Fejedelem e. m. f. hónapnak 7-dikén 3 Batalljon Splényi Gyalogokkal, 2 Batalljon első Erdélyi-Olah vég-vidékiekkel, 2 Divizio Toskána Huszárokkal és 2 Divizio Szavoya Dragonyosókkal, továbbá 5 ágyúkkal és 1 hóbitzal, a Generál-Strázsa-mesterektől *Stader* meg *Leonárdó*-tól késértetvén *Portseny*be érkezett, és az ottan lévő ellenséges elő sereget meg-támadta és meg is verte, mellynél az ellenséges tábor, a *Portsenyi* magazin, és sok vágó marhák fel-prédáltattak, és a mi népünk gazdag zsákmányhoz jutott. Oktob. 8-dikán *Kara Mustafa* az ő egész hatalmával, melly 10-ezerekből állónak mondott lenni, 5 ágyúkat hozván magával *Portseny*hez jöve, *Hohenlohe* Fejedelemre igyekezvén ütni. De ez már előre el-várta az ellenséget, és olly rendelkezést tett, hogy a lovaság, gyalogság és ágyúk, egy szóval mindnyájan tüzzel verték az ellenséget, a kit egész *Vaydenig* üldöztek. Az ellenséges gyalogságnak egyik része, melly *Hohenlohe* Fejedelemnek jobbik oldala fele vonta vólt magát a többiektől elszakasztott, és a hegyekre vette magát, a hová egy kis sereg küldetett utánnok. Az ellenséges sereg egészen el-széllyesztetett és meg-törettetett; 1500 hóltak, s ezek között *Kara Mustafa* is mondatik lenni a viadal-helyén maradtak. Rabul hozattak 12 en; de sokan a hegyek és bokrok között rejtették-el magokat, a kik el nem kerülhetik a halált vagy rabságot. Az ellenségnek 5 ágyúi, minden hozzá tartozandóval, 40-50-ig való zászlók, külömb-külobféle fegyverek, a *Vaydenyi* magazin, a *Tirgusyli* magazinnal együtt, nagy sokaságu vágó marhák el-vetettek. Azonkívül a' Katonaság is nagy prédát nyert. A' mi veszteségünk igen tsekély; a' Fő Vezér-Hadnagy *Hohenlohe* Fejedelem jobbik szárában meg-sebesített. Ezen történet felől bővebb tudósítást ígér a' Fejedelem.